

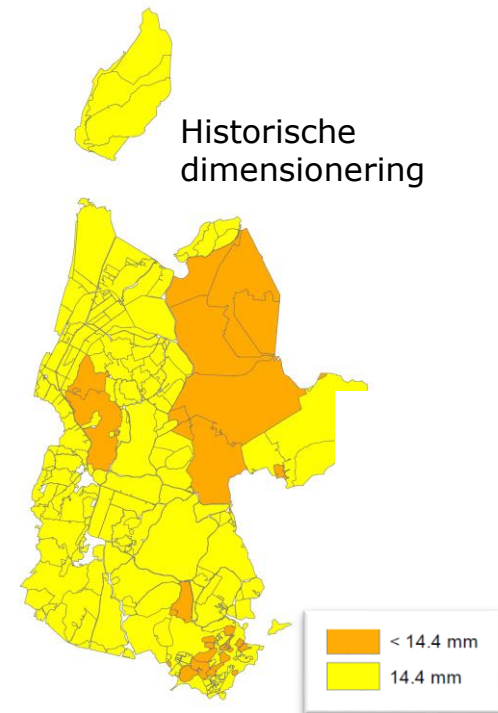

hoogheemraadschap
Hollands
Noorderkwartier

Wanneer compenseren bij ophogen?

Aanleiding voor het opnemen van de maatregel "Ophogen = compenseren"

- Watersystemen zijn niet ontworpen voor extreme piek/ langdurige regenbuien
- "Gat" tussen ontwerp en extremen neemt door klimaatverandering toe
- Tijdelijke inundatie en schade bij extreme regenbuien is onvermijdelijk, maar we kennen de plekken waar het water het eerst en het langst op maaiveld staat (laag gelegen delen).
- Tijdens extreme piek/langdurige regenbuien hebben we berging op maaiveld nodig per polder
- We willen naar een toekomstbestendig klimaatrobuuste inrichting van de ruimte

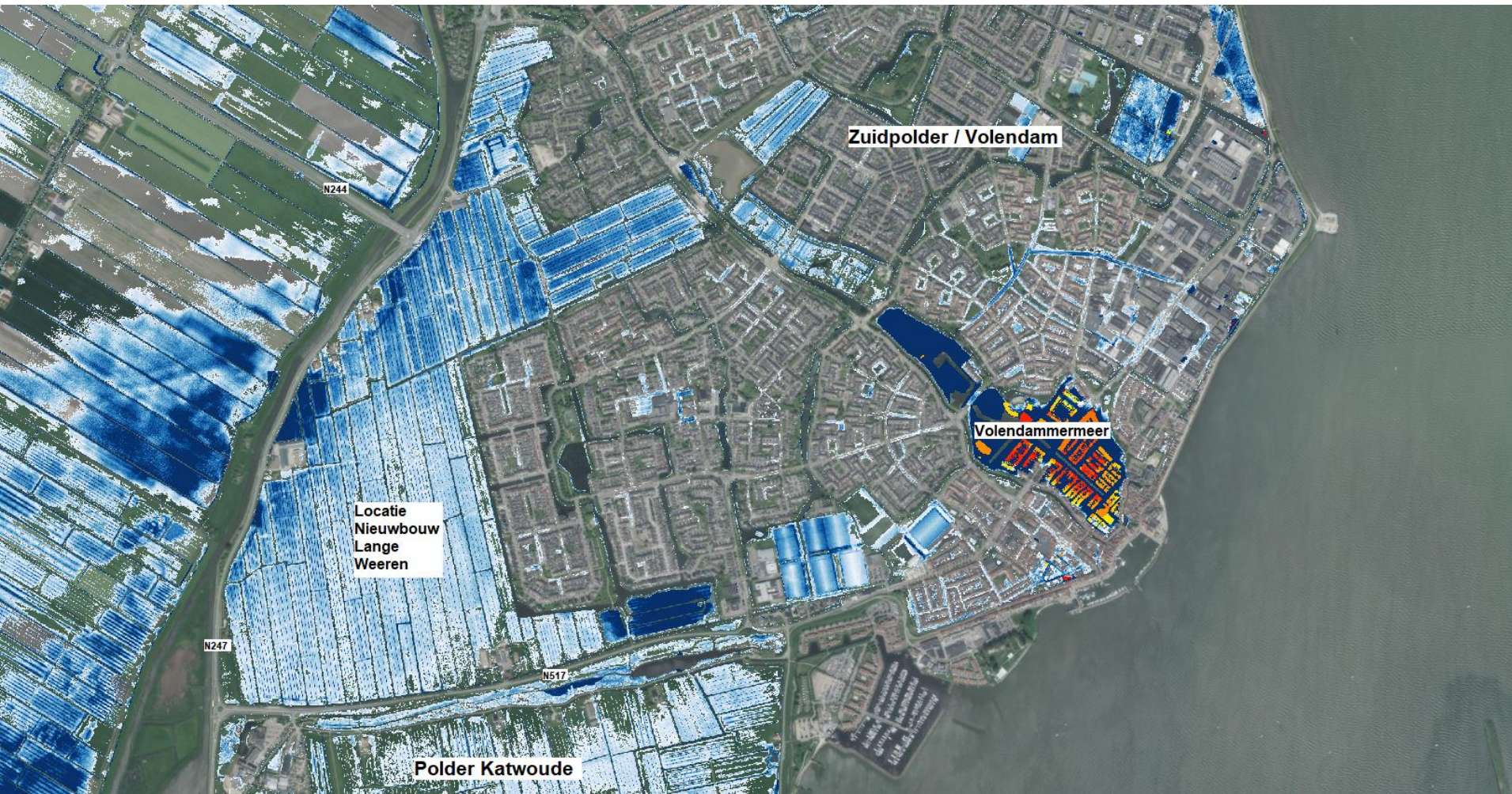
- Zomer:
 - ✓ uur neerslag: + 4 tot 31%
 - ✓ dag neerslag: + 4 tot 26%
- Winter:
 - ✓ 10 daagse neerslag: tot +15%

We kennen de meest kwetsbare plekken waar het water het eerst en het langst op maaiveld staat

Wateroverlast Sammerspolder
Juni 2021

Waarom is een maatregel als “Ophogen = compenseren” nodig?

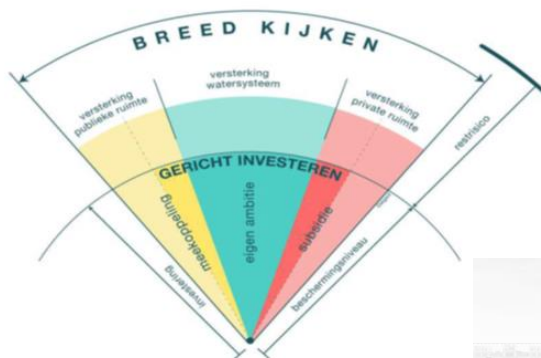
Waarom is een maatregel als “Ophogen = compenseren” nodig?

- Voorkomen verplaatsing van wateroverlastrisico's naar elders. Dat kan leiden tot ongewenste gevolgen en impact.
- Voor de invulling van woningbouw en energietransitie wordt steeds vaker gekeken naar minder ideale locaties.

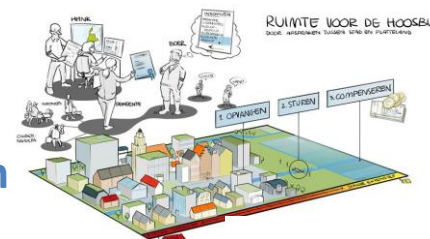
Daarom:

- Voorkomen dat bergend vermogen stap voor stap, sluipenderwijs 'opgesoupeerd' en verplaatst wordt
- Maatschappelijke opgaven dwingen ons tot herindeling van de ruimte, we moeten er nu voor zorgen dat er voldoende waterbergend vermogen in de polders beschikbaar blijft.
- “We willen schaderisico's niet afwentelen” cf. WBS brief en afspraken NOVI/HHNK

Gereedschappen voor een klimaatbestendige leefomgeving in de toekomst werken wij aan:

Ophogen = compenseren

Voor een klimaatbestendige leefomgeving in de toekomst

Waar ging het mis met de invoering van de maatregel in 2024?

- Onvoldoende besef van de impact en consequenties van de maatregel
- Communicatie met stakeholders in voortraject daardoor beperkt
- Kaartmateriaal en aanwijzen percelen ligt gevoelig (stikstofkaartjes..) > Discussie over de betrouwbaarheid
- Informatie over de maatregel onvoldoende duidelijk

Vervolgproces

2025:

- Interne en externe consultatie over scenario's

2026:

- Terugkoppeling resultaten
- Besluitvorming keuze scenario
- Besluitvorming beleidsrijk/arm
- Verwerking in waterschapsverordening
- Inspraakprocedure waterschapsverordening

2027:

- Maatregel van kracht

Na 2027: eventuele herziening/aanscherping

Scenario's

Scenario's

1. We laten alles zoals het was, er komt geen vergunningplicht bij ophoging.
2. Vergunningplicht bij ophoging in de 10% meest geïnundeerde delen per per polder. Hierdoor blijft er bij extreme omstandigheden, waarbij het watersysteem buiten z'n oevers treedt voldoende ruimte voor water. Dit is conform het voorstel uit 2024, maar in combinatie met uitgebreid consultatieproces met omgeving, verbeterd kaartmateriaal, duidelijke definitie etc.
3. Vergunningplicht bij ophoging in de 10% meest geïnundeerde delen per per polder in combinatie met schadeloosstelling/nadeelcompensatie.
4. Compensatie alleen verplicht wanneer een probleem wordt voorzien a.g.v. ophoging > Meldplicht vanaf bepaalde ondergrens en afhankelijk van gebiedskenmerken, indien risico's op impact, dan i.o.m. HHNK analyse maken om deze inzichtelijk te maken. Op basis daarvan bepalen of en welke compensatie nodig is.
5. Compensatie verplicht bij forse impact: invoeren vergunningplicht voor hele beheergebied in combinatie met hoge ondergrens.

Voorstel toetscriteria

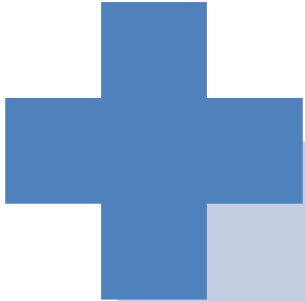
- Doelmatigheid
- Uitlegbaarheid
- Draagvlak
- Uitvoerbaarheid (capaciteit)
- Integraliteit
- Ruimte voor maatwerk
- ?

Voor- en nadelen scenario 1:

We laten alles zoals het was.

- Geen bezwaren tegen dit deel van de WVO 2027
- Eigenaren percelen laaggelegen gebieden kunnen zonder belemmeringen maatregelen nemen tegen de wateroverlast op hun perceel en worden niet extra belast met kosten voor compensatie.
- Uitvoerbaar; impact op capaciteit HHNK beperkt.

- Risico's op wateroverlast en schade voor de aangrenzende gebieden nemen toe, zeker naarmate klimaatscenario slechter wordt.
- Ruimte voor de natuurlijke waterbergingscapaciteit wordt langzaam maar zeker opgesoupeerd.
- Voorspelbaarheid van waar wateroverlast gaat ontstaan vermindert: verhoging risico op ontstaan van schade

Voor- en nadelen scenario 2:

Vergunningplicht bij ophoging in de 10% meest geïnundeerde delen per per polder en investeren in consultatieproces met omgeving, verbeterd kaartmateriaal, duidelijke definitie etc.

• Beperkt zich tot de delen waar natuurlijke berging ook werkelijk plaatsvindt.• Voorspelbaarheid inundatie/risico op schade wateroverlast is bekend.• Uitvoerbaar; impact op capaciteit HHNK beperkt; we weten om welke percelen het gaat.• ?	• Eigenaren laaggelegen percelen worden als enige belast; in de continuering van hun bedrijfsvoering, voor de extra kosten voor ophoging én voor de extra kosten voor compensatie.• Weinig draagvlak• Leidt tot waardevermindering voor de grondeigenaren• Aanwijzing als laaggelegen perceel valt niet binnen bevoegdheid waterschap (?)• ?

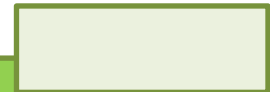

Voor- en nadelen scenario 3:

Vergunningplicht bij ophoging in de 10% meest geïnundeerde delen per polder (scenario 2) in combinatie met stuk schadeloosstelling/nadeelcompensatie.

- Maatregel focust zich op de gebieden waar het nodig is
- Maatregel is uitlegbaar, daarmee is de kans op draagvlak groter.
- Geen afwenteling wateroverlast naar omgeving, voorspelbare wateroverlast
- Uitvoerbaar; impact op capaciteit HHNK beperkt; we kennen de percelen waar dit aan de orde is.
- ?

- Financiële impact voor HHNK, onduidelijk om hoeveel geld het gaat
- Wat te doen met percelen die iets hoger liggen maar bij ophoging minstens hetzelfde effect hebben?
- Precedentwerking naar toekomstige maatregelen die ihkv klimaatverandering nodig zijn?
- ?

Voor- en nadelen scenario 4

Compensatie alleen verplicht wanneer een probleem wordt voorzien a.g.v. ophoging > Meldplicht vanaf bepaalde ondergrens en afhankelijk van gebiedskenmerken. Indien risico's worden voorzien, dan i.o.m. HHNK analyse maken om impact inzichtelijk te maken. Op basis daarvan bepalen of en welke compensatie nodig is.

- Maatregel zet in op de locaties waar impact op omliggende gebieden ook daadwerkelijk op kan treden.
- Gelijke behandeling van alle grondeigenaren, niemand wordt expliciet achtergesteld of voorgetrokken.
- Sneller draagvlak
- Door te werken met minimale ondergrens en meldplicht wordt de impact op handhaving beperkt.

- Leidt tot extra inspanningen voor projectontwikkelaars, gemeenten, bedrijven, particulieren
- Kan kostenverhogend effect hebben voor woningbouwambities van gemeenten.
- Zorg over uitvoerbaarheid; legt extra druk bij toezichthouders, gebiedsbeheerders (handhaving) en gebiedsadviseurs (maatwerk)

Voor- en nadelen scenario 5

Inzet op compensatie alleen bij forse impact: invoeren vergunningplicht voor ophogen = compenseren voor het hele beheergebied in combinatie met hoge ondergrens.

- Doelmatig en efficiënt; de maatregel zet alleen in op ontwikkelingen met grote impact en vraagt geen significante extra capaciteit van de initiatiefnemers.
- Voorspelbare kostenpost; de eigenaar van het perceel/ontwikkelaar maakt zelf de afweging of de kosten van de ophoging opwegen tegen de economische waardevermeerdering.
- Uitlegbaar; economische waardevermeerdering mag niet leiden tot overlast bij anderen.
- Goed uitvoerbaar, het gaat om de grotere ontwikkelingen, waar planfases aan de orde zijn en gebiedsadviseurs en vergunningverlening doorgaans toch al betrokken zijn.

- Extra kostenpost voor de ontwikkelingen waarvoor de ondergrens geldt.
- Maatregel 'wringt'; geldt voor specifieke ontwikkelingen/doelgroepen en niet voor iedereen.
- Kan discussie opleveren over alle ophogingen onder de ondergrens die wel impact veroorzaken.
- Onvoorziene overlast en schade kunnen nog steeds ontstaan bij ophogingen onder de ondergrens.

Vragen?

